

ILLVSTRISSIMO VERE

QVE MAGNANIMO PRINCIPI AC DOMI-

NO D. PHILIPPO COMITI PALATINO RHENI, ET

utriusq; Boiariæ duci &c. Domino & Meccœnati suo clementissimo

Petrus Apianus Mathematicæ ordinarius in gymnasio In

golstadiensi p̄fessor, salutē precatur & incolumitatē.

SVBINDE mecum ipse admirari soleo, Princeps illustrissi-
me, hominum quorundem inhumanum adeo ingenium atq; ab
omni humanitate alienum, ut optimas & nobilissimas quasq;
artes conuicijs impetere non dubitent, illasq; miseris proscinde-
re modis, non sine maximo contemptu, digni profecto ipsi, qui ex hominū
numero reñciantur. Neq; multo diuersum est & eorum institutum, qui non
quidem semel omnes contemnunt literas, sed ex ea lucrosa ista & illiberali-
ter quæstiosa utilitate tantum metiuntur, ita ut in liberalium artium nume-
ro uix aliquam relinquunt, quæ non sit (ut ipsi loquuntur) de pane lucran-
do. Hinc fieri uidemus, ut ferè pereat hoc nostro sæculo alioqui in bonarū
artium p̄fectu felicissimo suus artibus honos, hinc uidemus uniuersam iam
philosophiā elanguescere, & eas quidem illius partes magis, quæ minus pa-
ni seruiunt lucrando. Solari autem in hac re uicissim nos debet, quod omni-
bus retro sæculis fuerunt Zoili & Momi, qui quæuis reprehendere malue-
rint quàm potuerint imitari, neq; in uulgo tantum hominum reperti sunt
osores huiusmodi, maximi quoq; uiri usq; adeo à genuino ueræ humanita-
tis ingenio defecerunt, ut dolendū sit Valentinianum Imperatorem Gratia-
ni filium immenso literarum odium cōflagrasse, ac deinde Licinium quoq;
Imperatorem tam infestum fuisse literis, ut uirus ac pestem publicam eas ap-
pellarit, sed quur obsecro non odisset, quorum ipse adeo expers fuerit, ut
ne decretis quidem subscribere posset? Rectius senserunt plæricq; omnes
ueterum Romanorum, quorū quisq; habitus est præstantior, quo fuit in
solidis artibus, maxime uero philosophiæ & eloquētiæ studijs uersatior. Su-
perfluū fuerit hic Fabios, Scipiones, Lælios, Cicerones, Catones & reliquos
uiros sapientiæ studijs clarissimos cōmemorare. Quis non eximiū Augusti
admiretur studium? Ex Græcis uero quis non merito Alexandri magni ue-
re regium, & ab optimo præceptore non male institutum commendat inge-
nium? Certe, ut ex nostratibus unicum quoq; adiungam exemplum, Sigis-
mundus Imperator non ipse tantum bonarum literarum studia fouit, do-
ctisq; & literatis omnibus egregie fauit, sed reliquos etiam Germaniæ Prin-
cipes plærunq; accusauit, qui latinas odissent literas. Insuper etiam à quibus-
dam reprehensus, quod uiros humiles & eruditos foueret. Ego, inquit, eos
amo, quos uirtutibus & doctrina (ex quibus nobilitatem metior) cæteris
uideo antecellere. Præclarum ille quidem & Imperatore dignū dedit Prin-
cipibus omnibus exemplar, quod imitentur. Frustra autem hæc ego omnia
Celsi